

Ekonomik ve Sosyal Düşünce Araştırma Geliştirme Vakfı

BÜROKRASİ AKADEMİSİ

BÜROKRASİ AKADEMİSİ: MODERN BÜROKRASİNİN YENİDEN TASARIMI

Kamu bürokrasisi, devlet sisteminin merkezi yapılarının can damarı, omurgası ve merkezi sinir sistemi gibi çalışmaktadır. Bin yıldan uzun süredir yapılan ve modern çağ ile birlikte giderek profesyonelleşen bir yapılanma olan bürokrasinin çağın yeniliklerine ve dinamiklerine ayak uydurarak hem vatandaşa, hem siyasi iradeye, hem de özel sektöre yardımcı ve yön verici bir kurum olması beklenir. Günümüzde ise küreselleşmenin getirdiği yeniliklerle birlikte bir yandan merkezileşmeden uzaklaşarak bölgeselliğe doğru yönlenmeye çalışan ama aynı zamanda da merkeziliği güçlü tutmaya çalışan, yani deyim yerindeyse birbirinin aksi yönünde dönen iki çarkın eş zamanlı hareket etmesini sağlayan bir mekanizma gibi faaliyet gösteren bürokrasi, ülkemizde ve diğer pek çok ülkede çeşitli sorunlarla karşılaşmaktadır. Yeni çağın getirdiği yenilikler ve yeni sorunların çözümü için yeni öneriler geliştirilmesi gerekir. Bu çalışma da, yeni problemlere yeni çözüm arayışlarını ortaya koymak amacıyla hazırlanmıştır.

Ülkemizde bürokraside yaşanan en büyük aksaklıkları sayacak olsak pek çok husus dile getirilebilir ancak bu aksaklıkların pek çoğunun altında iki temel sorun yatmaktadır. Bunlardan ilki farklı kurumlarda istihdam edilen kamu bürokrasisinin birbiriyle aynı dili konuşmamasından kaynaklı iletişim problemleridir ki aslında bu problemin de kaynağında ikinci problem yatmaktadır. İkincisi ise, meslek memurluğu/kariyer uzmanlığı diye bilinen ve ülke politikalarının şekillenmesinde siyasi iradeyi yönlendirerek yardımcı olan A grubu kadroların istihdam sürecidir. Bir üçüncü problemin varlığının tehlikeli boyutları ise özellikle 15 Temmuz hain darbe girişimi ve devleti ele geçirerek işlevsiz bırakma projesinin arkasındaki FETÖ yapılanması tehdidiyle ortaya çıkmıştır. Bu üç problemin bir arada çözümü için sihirli bir sopya gerek yoktur. Temel misyonunu daha iyi kamu politikaları tasarımı ve uygulaması için alternatifler geliştirerek karar alıcılara sunmak olarak belirleyen ESAGEV olarak, etkili bir kamu yönetimi için kritik önemi haiz insan kaynakları yönetimine dair bir öneriyi “Modern Türk Bürokrasisinin Yeniden Tasarımı” olarak öneriyoruz.

Bürokrasinin doğru işleyebilmesi için anlık müdahaleler ve/veya kişi veya kurum odaklı geçici çözümlerden ziyade Modern Türk Bürokrasisini oluşturacak yeni tasarımda **Bürokrasi Akademisi** olarak tasarlanacak **çağdaş Enderun**, atılması gereken ilk adım olmalıdır. Göreve başladığı ilk günden itibaren aynı dili konuşabilecek ve birbirini tanıyarak yetişebilecek bürokratların eğitileceği bu akademi sayesinde farklı kurumlarda istihdam edilecek bürokratların birbirini tanıyıp bildiği bir ağ kurulmuş olacağından, bazen aylar süren yazışmalar çok daha hızlı ve etkin bir şekilde tamamlanabilecek, ortak ve verimli iş yapma kültürü hızla

geliştirilebilecektir. Bunun ötesinde, aynı temel eğitimden geçmiş ve birbirini anlayabilen bürokratların oluşturduğu ağ sayesinde bazen kurumlarda oluşabilen ve süreçleri tıkayabilen kurumsal taassubun da önüne geçilebilecektir. Sayılanlara ek olarak, tek merkezden yapılacak sınav ve mülakat işlemleri sayesinde FETÖ ya da PKK gibi herhangi bir terör örgütünün kurumlara sızma girişimlerinin de önüne geçilebilecektir.

Peki, bu sistem ve Bürokrasi Akademisi nasıl yapılmalıdır? Ekonomi bürokrasisine özel, güvenlik ve dış politika bürokrasisine özel, teknoloji bürokrasisine özel, hepsinden ayrı olarak tüm kamu kurumlarında görev yapacak Özel Kalem müdürlüğüne özel fakülteler veya enstitülerin kurulması ve birlikte alınan temel eğitim sonrası bu fakültelerde yeni bürokratların yetiştirilmesiyle Modern Türk Bürokrasisi daha etkin ve verimli olarak hizmet sunabilecektir. Özellikle üst düzey yöneticilerin sır küpü olması gereken özel kalem müdürlerinin yetiştirileceği özel kalem fakültesine alınacak adayların çok daha detaylı güvenlik soruşturmalarından geçip hitabet, protokol ve temsil gibi hususlarda daha kapsamlı eğitimlere tabi tutulacağı Özel Kalem fakültesinde yetiştirilecek özel kalem personelinin birbiriyle kuracağı ağ sayesinde, bürokrasi çok daha hızlı, etkin ve sistemli yürüyebilecektir.

İşe Alım ve İlk Sınav Süreci

- Her yıl kamu kurumlarınca mesleğe özel yarışma sınavlarıyla alınan yıllık ortalama 2000 civarı olan A grubu kadroların tümünün Başbakanlık'ta oluşturulacak Bürokrasi Akademisi vasıtasıyla üç aşamalı bir sınav sistemine tabi tutulmak suretiyle alınması yeni nesil bürokrasinin ilk ayağını oluşturur.
- Meslek hayatı boyunca sık kullanılmayan bilgileri ve becerileri ölçmeye odaklı KPSS sınavının yerine sadece A grubu kadrolara özel yapılacak kariyer sınavının ilk aşaması yetenek, zekâ, algı ve kavrama gücü, sosyal beceriler ve kendini geliştirebilme konularındaki nitelikler ile kültür, sanat ve felsefe tarihi konularındaki yeterlilikleri ölçmeye odaklı olmalıdır.
- Bu sınavda başarılı olanlarla gerçekleştirilecek mülakatta nezaket, zarafet ve hitabet ile temsil kabiliyetlerine bakılarak nepotizmden uzak bir sınav süreci yürütülmesi sonucu Bakanlıklarda çalışacak yeni nesil A grubu meslek memurlarının alımının ilk aşaması tamamlanır.

-

Eğitim ve Yetistirme Süreci

- Başarılı olan aday memurlar kurumlara dağıtılmadan önce ilk 4 ay boyunca, kurulması gereken Bürokrasi Akademisindeki Temel Memuriyet ve Kamu Görevi Eğitim Merkezinde istihdam edilen ve konusunda uzman eğitmenlerin vereceği Devlet Memurları Kanunu, Disiplin ve Etik konuları, protokol kuralları, beden dili ve iletişim başta olmak üzere kişisel gelişim konularında ve bürokraside ihtiyaç duyulacak temel nitelikleri pekiştirecek diğer konularda eğitime tabi tutulur.
- 4 ayı tamamladıktan sonra adayların Bürokrasi Akademisi Sınav Merkezince Bakanlıkların ihtiyaç duydukları niteliklere özel hazırlanan ve ayrı ayrı açılan sınavlara girmeleri neticesinde, özel nitelikleri sağlayabilen adaylar ilgili bakanlıkta çalışmaya başlamadan önce Bürokrasi Akademisindeki Eğitim Merkezlerinden ilgili alanında 8 aylık yetistirme eğitimine devam eder.
- Kamu kurumlarının özel ihtiyaçlarına göre tasarlanmış sınavlarda başarı gösteren adaylar Bürokrasi Akademisi içinde kurulacak aşağıdaki tabloda sayılı Merkezlerden ilgili olanına devam ederek 8 ay boyunca ilgili kamu kurumunda görevli ve alanında uzman kişilerce verilecek mesleğe özel eğitimlere devam eder.
- Eğitim sonunda yapılacak Adaylık Tamamlama Sınavından kendi kurumuna ilişkin kısımdan en az 70 puan, ilgili kurum eğitimlerine ilişkin kısımdan en az 50 puan alamayan adaylar başarısız sayılarak düz memur olarak atanır.
- Mesleğe başladıktan sonra belli bir yılı dolduran meslek memurlarından isteyenler, 2 ay süren liderlik ve yöneticilik akşam okuluna devam edebilir.
- Mesleğe başlayıp kurumuna geçtikten sonra fikir değiştiren ya da yıllar sonra farklı bir uzmanlık edinmek isteyenler, Bürokrasi Akademisinde açılan sınavlara girip ilgili diğer Merkezde tekrar 8 aylık eğitime tabi tutularak kurum değiştirebilir veya uzmanlığa aynı kurumunda devam eder. İleriki yıllarda kurumlara üst düzey yönetici atanacağı zaman liderlik akşam okulunu tamamladığına dair sertifikanın olması gerekir.
- Bürokrasi Akademisi, hali hazırda var olan TODAİE'nin yeniden yapılandırılması suretiyle oluşturulabileceği gibi, yeni baştan da kurulabilir.
- 12 aylık eğitim süresi içerisinde performansı yetersiz bulunan veya güvenlik açısından sorun teşkil eden adayların memuriyetine son verilir.

TEMEL BÜROKRAT HAZIRLAMA EĞİTİM		
Modül-1	Devlet Memurları Kanunu (Özlük-Mali Haklar-Disiplin-Mesleki Gereklilikler)	2 Hafta
Modül-2	Kamusal Etik Davranış, Mobbing Önleme, Temsil ve Protokol Kuralları	2 Hafta
Modül-3	Resmi Yazışma Kuralları ve Devlet Bilgi Sistemleri Kullanımı	2 Hafta
Modül-4	Kamu İhale Mevzuatı Esas ve Uygulama Usulleri	1 Hafta
Modül-5	Temel Microsoft Office Programları Kullanımı	2 Hafta
Modül-6	Kişisel Gelişim Eğitimleri (Beden Dili, Liderlik, Müzakere, Hitabet vb)	3 Hafta
Modül-7	Temel Kamu Kurumları ve Devlet Mekanizması	1 Hafta
Modül-8	Temel İdare Hukuku ve İdari Yargılama Usulleri	2 Hafta
Modül-9	Türk Sanat Müziği, Türk Kültür ve Sanat Tarihi	1 Hafta
TOPLAM 4 AY (16 Hafta)		

4 aylık eğitim sonunda Bürokrasi Akademisi Sınav Birimi tarafından, Kamu Kurumlarının özellikleri ve ihtiyaçlarına göre tasarlanmış sınavlar gerçekleştirilir ve bu sınavlara girme yetkinliği olan adaylardan sınavda başarılı olanlar 8 aylık ihtisas eğitimine tabi tutulur. Bürokrasi Akademisi Sınav Birimi Kamu Kurumlarının İnsan Kaynakları ve Personel Sınav Birimleriyle koordinasyon sağlayan ve kamu kurumlarının sınav tür ve tarzlarına uygun sınavları hazırlayan birimdir. İhtisas eğitimi döneminde adaylar 8 aylık süre boyunca kazandıkları kuruma ilişkin eğitimlerin yanı sıra kurumlarıyla yakın ilişki ve irtibat halinde olan diğer kurumlara ilişkin temel eğitime tabi tutulur. Eğitim sonunda yapılacak Adaylık Tamamlama Sınavından kendi kurumuna ilişkin kısımdan en az 70 puan, ilgili kurum eğitimlerine ilişkin kısımdan en az 50 puan alamayan adaylar başarısız sayılarak düz memur olarak atanır.

EĞİTİM MERKEZLERİ	İHTİSAS EĞİTİMİ VERECEK KAMU KURUMLARI
Siyaset ve Dış Politika Merkezi	Dışişleri Bakanlığı MGK Sekreterliği
Kalkınma Politikaları Merkezi	Kalkınma Bakanlığı TCMB
Sosyal Politikalar Merkezi	Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı MEB ÇSGB (SGK, İŞKUR) Sağlık Bakanlığı
Ekonomi ve Ticaret Merkezi	Hazine Müsteşarlığı Maliye Bakanlığı Ekonomi Bakanlığı Ticaretle İlgili Bakanlıklar
Teknolojileri Politikaları Merkezi	Kalkınma Bakanlığı Tubitak İhtiyaç Duyulan Diğer Kurumlar
Bankacılık ve Finans Merkezi	BDDK SPK
Güvenlik ve Adalet Merkezi	Güvenlik Birimlerinin Sivil Bürokrasi Ayağı Adalet Bakanlığı
Ulaştırma Merkezi	Ulaştırma Bakanlığı ve Bağlı, İlgili Kuruluşlar
Ziraat, Orman ve Hidroloj Merkezi	İhtiyaç Duyulan Kurumlar
Doğal Kaynaklar ve Enerji Merkezi	Enerji Bakanlığı ve Bağlı, İlgili Kuruluşlar EPDK
Özel Kalem Müdürlüğü Merkezi	Tüm Bakanlıkların Özel Kalem Bürolarında ihtiyaç duyulacak personeli özel bir eğitimle yetiştirir.